

M. B.

PETJE IN DRŽAVA

Razmerje petja do države je isto kot do človeka, samo da se v razmerju do države ta pomen zelo stopnjuje, ker je to razmerje petja do posameznih ljudi večkrat prav ohlapno, do države pa vedno enako, kvečjemu se tu pa tam še poveča.

Pesem spremlja človeka od zibeli do groba pri vseh važnejših trenutkih. S pesmijo si človek teši bol, v pesmi toži, s pesmijo se raduje, oznanja svoje radostno čuvstvovanje svoji okolici in daje duška polnemu srcu; s pesmijo se navdušuje za vzvišene polete in, če drugega ne more, v radosti zavriska. Česar ne more izreči noben jezik, česar ne morejo opisati nobene besede, to pove pesem, ker imajo čuvstva svoj izvor in sedež v srcu, srce pa govori predvsem s pesmijo.

Kakor človek v svojem življenju, prav tako ima država v svojem času trenutke, ki jih praznuje s pesmijo in poveljuje z godbo; narodni prazniki, dnevi veselja, radostnih spominov ne minejo nikdar brez slovesnega praznovanja, ki je vselej združeno z godbo in pesmijo. Spomine na velike zgodovinske dogodke praznujemo istotako s slovesnostmi, ki jih večamo in lepšamo s pesmijo.

Država se zagrne v žalno tančico, nje lice se zmračí, bolest jo prešine do zadnje vasi — žalni dan, spomin padlim žrtvam praznuje sleherni srce, vsa država. Turobno-votlo poje boben, tožno se razlegajo žalostinke, mehko-žalostno ihte žalni spevi.

Domovina je v nevarnosti, bojni rog zapoje in kliče junake na brambo svetih pravic. Po širokih cestah, po širnih planjavah se zbirajo navdušeni sinovi. Na njih licu ni bojazni, srce jim je navdušeno, krepke budnice jim vro iz prsi in podžigajo šibkejšim tovarišem pogum. Pesem je ono sredstvo, ki elektrizira mišice in kite slehernemu brambovcu, da vse pozabi in vidi pred seboj samo koristi domovine.

Pa kaj bi še dalje naštevali. Jasno je: pesem je v življenju države izredno važno sredstvo, pesem spremlja državo prav tako v vseh važnejših trenutkih kot človeka. Zato mora biti državi do tega, kaj nje ljudstvo poje, kako poje in ali sploh poje. Gojitvi petja in širjenju pevске umetnosti bi morala posvečati država svojo najvišjo skrb.

Temu načelu pa popolnoma nasprotujejo sedanje razmere. V učnih načrtih je odkazano petju skoro prav zadnje mesto daleč tam za telovadbo in menda celo za ročnimi deli in drugimi »veštinami«. Nam pevcem to gotovo ni vseeno, kakšno mesto prisoja državna uprava naši umetnosti in kako mislijo o tej najlepši in najiskrenejši, hkrati najširji ljudski umetnosti odločivni faktorji.

O izrednem blažilnem, vzgojnem vplivu petja na človeško dušo, posebno pa še na njegovo srce bi bilo škoda izgubljeni besede. To vedo že tički na vejici. Kdor torej prizna potrebo srčne vzgoje, tisti mora ceniti predvsem pevsko umetnost, jo podpirati in jej, kjerkoli mogoče, iti na roko. Državi mora biti veliko do tega in v prvi vrsti do tega, da pospe-

šuje to stran duševne vzgoje. Če kdaj prej v stoletjih, je to sedaj po teh letih človeške posurovelosti še posebno nujno. Če vidijo državniki rešitelje domovine samo v krepkih mišicah naših telovadcev in sportnikov, je to zmota, kajti prenapeto kultiviranje telesa in samo telesa ubija v človeku vsak višji polet, vsi ideali pri tem zatemne, torej tudi ono živo rodoljubje, ona iskrena ljubezen do vzvišenosti žrtev za domovino. Človek, ki mu manjka srčne vzgoje, ni in ne more biti moralno tako trden, da bi žrtvoval svojega boga — telesne spretnosti — abstraktnemu pojmu, kar je slednjič ljubezen do doma. S tem nočemo odrekati niti malo te moralne moči našim sedanjim telovadcem. Toda do zgornjega sklepa nas pripelje dosledno izpeljano oboževanje telesne nege. Kolikor je duša nad telesom vzvišena, za toliko je petje nad vsako telesno spretnostjo.

One, ki so za petje gluhi, a ki jim je vse telovadba in sport — kot priprava za brambo domovine, one bi samo rad vprašal: Ali ste še kdaj doživeli, da se je pojoča armada umaknila? Ali je mogoče navdušenje brez veselega vriskanja, brez petja in ali je zmaga brez navdušenih borcev mogoča? Mišice, naj so še tako spretno in še tako debele, močne, ne pomenijo nič, če jih ne užiga sveto navdušenje, ki ima svoje središče v srcu in to žarišče razpihati, razvneti more in hoče samo pesem. Pojoča armada pozna samo eno pot: vedno neomahljivo navzgor in naprej.

In če je temu tako, ali ni potem dolžna skrbeti država za to, da njeni državljani goje to lepo prevažno umetnost. Ali ni potemtakem sramota, ki se jih rodi malo enakih v vsakem stoletju, da je odkazano v šolah petju zadnje mesto? Stari rodovi Grki, Rimljani in drugi so pesem drugače cenili. Glasba jim je bila ena najvažnejših učnih predmetov, enakovredna sestrica, štela je Grku z modroslovjem in govorništvom kot neobhodni predmet splošne izobrazbe. Niti prenapeti sportniki Lacedemonci je niso tako zametavali, kot jo danes mi — kulturni narodi. Razložek med različnimi ročnostmi (veštinami) in petjem, oziroma glasbo je tako velik, da človek, ki ta razložek le od daleč pozna, nikdar ne spomni glasbe pri »ročnostih« in ne misli pri glasbi na ročnost. Največji glasbenik je po tem današnjem principu klavir, ki avtomatično igra Wagnerjevo opero v obsegu šestih oktav, kakor je tudi najspretnější virtuoz ne bi mogel. Čemu potem sploh šole?

(Konec prih.)

PEVSKI SPOMINI. (Dalje.)

Piše Jakob Aljaž.

V. V Ljubljani. Ko sem se vrnil z Dunaja v Ljubljano sem hodil pet v stolnico k Foersterju. Sodeloval sem pa tudi kot I. tenorist v čitalniškem zboru. Peli smo tudi rusko himno, pa nam jo je kesneje policija prepovedala. Vendar pa so jo leta 1867. maturanti le še peli. Oskrbel sem jim jo jaz, pel pa ne. Zaradi panslavističnih govorov so prišli vsi v preiskavo, med njimi tudi sedanji dvorni svetnik Šuklje, gospod s Kamna. Tudi mene je pol leta kesneje zasliševal strastni nemškutar sodnik Gerčar. Ker je v zapisnik drugače pisal, kot sem govoril, nisem hotel podpisati, dokler ni popravil, ko sem Šukljeja zagovarjal.

L. 1867. sva šla s skladateljem Davorinom Jenkom pomagat Sokolom zaspane Kamničane buditi. Takrat je Sokol, s katerim smo vsi sodelovali, krepko deloval za vzbujanje narodne zavesti. Kranjska mesta pa so bila tedaj (razen Loke) vsa v nemških rokah, kot n. pr. štajerska do prevrata. Pri naši maši v Kamniku smo peli tudi Jenkov zbor: »Ti, ki si nas vstvaril«. Udeležba iz gori navedenega vzroka ni bila velika.

Zanimivo je bilo na Šmarni gori primerjati pevce, ki so prišli ob shodih iz vseh krajev na božjo pot (velikonočni in binkoštni torek, rožnivenški ponedeljek), ko so se vrstile maše druga za drugo. Moj oče so bili šmarnogorski ključar in so znali pevce po vrednosti oceniti. Seveda so bili to preprosti, maloštevilni pevci, ki so peli vse na posluh v najpreprostejši domači harmonizaciji. Če so kdaj zunaj cerkve na gori zapeli v kvartetu izvežbani pevci, dijaki ali bogoslovci (tedaj so vsi nosili visoke cilindre), kot n. pr. oba Klinarja, Razboršek, Belar — so jih ljudje kar občudovali in nad lepoto takega ubranega petja strmeli in pevce z očmi, pesmi pa z ušesi in odprtimi ustmi požirali. Tedaj je bilo tako petje velikanska redkost. Danes je kvartetov¹ brez števila, saj ima vsaka župnija, da ne rečem skoro vsaka vas svoj zbor — pogosto zelo dobre in izvežbane, mogočne in številne...

¹ Kvartet je zbor samo štirih pevcev; za vsak glas je samo po eden.

GLASBENA PRAVILA. (Dalje.)

Priobčil P. H.

Kaj se pravi biti muzikaličen? Nisi muzikaličen, če moraš neprestano na note gledati; ali če ti kdo obrne dva lista mesto enega, pa ne moreš več naprej. Si pa muzikaličen, če pri neznanih skladbah že naprej slutiš, kaj ima priti, znane skladbe pa že napol na pamet znaš. Skratka: Glasba ti mora tičati nele v prstih, marveč v glavi in v srcu.

Kako pa človek postane muzikaličen? Dragi moj, tenek sluh in bister razum sta dar božji. Toda oba se dasta izpopolniti; ne s suhoparno teorijo, marveč z dejanskim sodelovanjem v zboru in orkestru.

Opazuj obseg človeškega glasú; prisluškuj, kateri intervali so kremeniti, kateri pa bolj mehki.

Rad poslušaj ljudsko pesem, ker ona ti nudi najlepše melodije in nosi na sebi značaj svojega naroda.

Zgodaj se vadi v starih ključih, sicer ti ostanejo zakladi preteklosti prikriti.

Pazi na značaj raznih instrumentov in zapomni si njihova svojstva.

Jako koristno je poslušati dobre opere.

Nove skladbe nikar precej ne obsodi. Kar ti prvi trenutek ugaja, ni vsekdar najboljša. Umetnike je treba študirati. Marsikaj ti bo jasno šele v pozni starosti.

Kadar presojaš skladbe, loči dobro, kaj ima služiti umetnosti, kaj pa diletantskemu razvedrilu. Za dela prve vrste se vsekdar zavzemaj, drugim se ne rogaj.

(Dalje prih.)

NOVE SKLADBE

P. H. Ćgolin Sattner in Emil Hochreiter: Planike. Na šmarnični oltar položila — —. Z dovoljenjem knezoškofijskega ordinariata Ljubljana, 1. marca 1923, št. 733. 10 Marijinih pesmi za mešani zbor. Manuskript 1923. Samozaložba. 18 Din. Te pesmi hvali najbolj to, da odmevajo že z vseh dolin in gričev, dasi so komaj dobro izšle. Lahke so, mehke, melodiozne, jasne, ušesu in srcu prvi hip dostopne, pa vendar nimajo nič manjvrednega, prostaškega, vsakdanjega na sebi; nasprotno plemeniti, v toploti iskrenega, globokega čuvstva dozoreli plodovi so, ki jih moramo prištevati temu, kar je najboljšega zapel slovenski duh naših src Kraljici — Mariji. Preproste so, pa ne iz slabosti, ampak iz hotene omejitve — notranje glasbene vrednosti pač ne določuje zunanje, oblikovno bogastvo, dasi, da tudi to poudarimo, v vsakem taktu skoro kar zaporedoma srečujemo oblikovne domisleke, izpričuječe mojstrstvo roke, ki jih je pisala.

NARODNA PESEM V SEKIRICAH.

M. Bajuk.

GERBIČ FRANC: Album slov. narodnih pesmi. 50 slov. nar. pesmi za klavir in petje. II. zvezek.

Vsebina: Prišla bo pomlad. — Dekle na vrtu zelenem sedi. — Še za en literček vinca bom dal. — Pojte, pojte drobne ptičke. — Lepó je pomlad. — Delaj, dekle, pušelj! — Oj kod bova vandrala? — Jurij Benko, vzemi Lenko! — Na klopci sva sedela. — Moja ljubca je še mlada. — Od C'lovca pa do Marpurga. — V Gorjah zvoni. — Ko ptičica sem pevala. — Vsi so prihajali. — Ljuba ti, pomlad zelena. — Cez tri gore. — Ptički pojejo. — Regiment po cesti gre. — Gozdič je že zelen. — Odpri mi kamrico! — Kaj naj tebi dam? — Solnce je šlo za goro. — Pastirička kravce pase. — Slovenski smo fantje. — Ljubljana Ljubljana. — Nocoj pa oh nocoj. — Po gorah grmi. — Trije kovači. — Jaz pa pojdem na Gorenjsko. — Pod klančkom sva se srečala. — Nič ne maram. — Visoka je gora. — Pij, pij, saj ga 'mamo več! — Meglica. — Barkica izplavalala. — Ena ptička prletela. — Nikdar ne bom pozabil. — Danes je taisti dan. — Mi ptička zapoje. — Moj očka imajo konjča dva. — Kaj boš za mano hodil? — Oglar je zauber fant. — Tlaka m' je ukazana. — Pobič sem star šele 18 let. — Dekle, kdo bo tebe troštav? — Kadar boš ti vandrat šou. — Zmiraj vesel. — Na planinah solnčee sije. — Soča voda je šumela. — En starček je živel.

—: Album kot zgoraj. III. zvezek.

Vsebina: Perice. — Sladko je vince. — Stoji mi lepo polje. — Mati ziblje. — Pijte, jejte! — Dekle na vrtec gre. — Dober večer ti voščim. — Zenka mi v goste gre. — Sem bila stara sedem let. — Kukovca mi nosi list. — Vidim, draga moja. — Glej, kak mimo gre! — Stoji mi poljice. — Sneg za to leto slovo je že vzel. — Oj deklica, povej mi to! — Ena ptica priletela. — Pojmo na Štajersko! — Ptička veselo žvrli. — Eno si zapojmo. — Le hitro, mati. — Lep ti je brezov les. — Od kod si dekle ti doma? — N'coj je prav lep večer. — Prišel je jegerček mlad. — Kak' b' te ljubila! — Tam, kjer lunica. — Jaz pa le počas. — Jaz sem pa revček fajfo zgubiu. — Na Vršovcu doli sedi. — Štirja fantje igrajo. — Barčica je splavalala. — Goreči ogenj. — Le enkrat bi videl. — Dober večer, stari očka. — Kdaj moramo piti? — Srečno, srečno, ljubca moja! — V nedeljo jutraj vstala bom. — Janez, kaj se kujaš? — Hudi glas iz Gradeca gre. — Tam na zelenem travniku. — Kaj pa, dekle, tukaj delaš? — Fantje po polj gredo. — Pevaj mi, črni kos! — Ne bom se možila. — Na Gorenjskem je fletno. — Ptičke po zraku letajo. — Jaz sem čula ptička peti. — Že rožce cvetejo. — Nobene bukvice. — Razpodite se meglice!

—: Pogled v nedolžno oko. Pesem za tenor in klavir. V rokopisu (prof dr. Kozina v Ljubljani). V pesem je vpleten pri »Spominja me čarobnih let« napev: Kje so moje rožice.

Gerlica slovenska, I. zvezek: Popotnik. Za 1 glas in klavir. — Preljubo veselje in Pridi Gorenjc, za klavir in petje. — Luna sije, za moški zbor. — Prijatelji, zdaj vesel bodimo, za 2. gl. in klavir. — Od straže hrvaške, za 1 glas in klavir. — Ko dan se zaznava, za moški zbor. — Po jezeru, za moški zbor.

— II. zvezek: Sem slovenska deklica, za 1 oziroma 2 ženska glasa in klavir. — Planinar, za en glas in klavir. — Otok bleški, kinč nebeški, za 1 glas in klavir. — Bratci veseli vsi, za en glas in klavir. Kdo rojen, star »kranjski« napev (jodler), za en glas in klavir. — Kdor ima sree, za dva glasa in klavir.

— III. zvezek: Planinar (kot v II. zvezku). — Pridi Gorenjc! Za dva glasa in klavir. — Ko dan se zaznava, za 3 glase in klavir. — Stoji, stoji tam lipica. — Kje so moje rožice, za 2 glasa in klavir.

— IV. zvezek: Mrzel veter, stara kranjska, za en glas in klavir. — Lej, lej, kak mimo gre, za en glas in klavir.

— VII. zvezek: Po gorah grmi in se bliska, za 2 glasa s klavirjem.

CZIBULKA: Slovenischer Marsch. Koračnica za klavir. Zložena l. 1880. Za trio je uporabljena pesem Mila mila lunica.

FOERSTER ANTON: Klavirska šola. Op. 40. Založila Glasb. Matica v Ljubljani, tiskala Engelmann in Muhlberg v Lipskem.

V šoli so za klavir prirejene sledeče pesmi: Solnce že doligre, na str. 25. Kdo rojen prihodnjih? na str. 27. Ko prišel sem pod okence. Štiri-ročna, na str. 29. Ko dan se zaznava, Otok bleški in Bratci veseli vsi, na str. 40—42. Štiri-ročno, zvezane v en komad »Domačinke«.

Kje so moje rožice (Orožen) z varijacijami na str. 52—53.

Prijatelji, zdaj vesel bodimo! na str. 60.

FOERSTER ANTON: Zagorska. Koncertna fantazija za klavir. Op. 51. Izdala Glasb. Matica. Uporabljena je pesem: Bom šel na planince.

VESTNIK PEVSKE ZVEZE

Pevska zveza v Ljubljani opozarja pevske zборе in pevce na sledeče:

1. Priglasiti se je mogoče za sodelovanje pri skupnem petju na katoliškem shodu samo do 10. avgusta. Poznejših priglasov ne bomo mogli nikakor upoštevati. — Sodelovati bodo smeli samo priglašeni.

2. Veliko zborov s Kranjskega in Štajerskega se še ni priglasilo, ki pa bodo gotovo prišli na katoliški shod in želeli sodelovati. Predsedniki, pevovodje, odborniki, ne zamudite!

3. Note so še na razpolago, in sicer vse v partiturah (vsi glasovi skupno) po 1.50 dinarja. Naročajte radi poštne skupno!

4. Po maši bomo peli: Posvetitev S. J. »Pojte hribi«. To pesem naj pojo vsi udeleženci. Za tem bomo peli himno »Povsod Boga!«, ki naj jo tudi vsi pojo in sicer 1. in 7. kitico!

5. Poleg papeške himne bomo peli enoglasno tudi kraljevsko: »Pravde Bog« v G-duru po »Pevcu«. Kdor želi note, naj jih naroči pri P. Z. v Ljubljani, stane cela številka »Pevca« 1 Din.

6. Denar za note pošiljajte samo po priloženih položnicah!

OBCNI ZBOR PEVSKE ZVEZE bo ob priliki katoliškega shoda v ponedeljek, dne 27. avgusta ob 2. popoldne v Ljudskem domu. Pevci, udeležite se!

PEVCEVE PESMARICE I. in II. letnik sta še oba v zalogi; I. letnik bo kmalu razprodan. II. letnika je pa še dovolj. Zbore in pevce opozarjamo nanj, saj ima silno mno-

govrstno vsebino za mešani in moški zbor; deloma so umetne, deloma narodne pesmi, po veliki večini take, da posebnih težav ne bodo delale nobenemu našemu zboru. Zlasti moški zbori so učinkoviti in lahki in so pri javnih nastopih napravili velik vtis. Nič manjše ni število mešanih zborov, ki so za vsak naš zbor primerni. Zato naročajte! — S tem tudi pomagajte P. Z., da sebo mogla razvijati, pomagajte listu, da vsled gmotnih neprilik ne zamre.

KOT LETOŠNJA ZVEZINA PRIREDITEV bo veljal nastop vseh zborov pri katoliškem shodu dne 29. avgusta. Naj ne bo nobenega zboru, ki bi, če moči, ne prišel polnoštevilno, ali če to ni mogoče, ki bi ne odposlal toliko pevcev, kolikor se jih more katoliškega shoda udeležiti. Pevci, ki bodo v ponedeljek v Ljubljani, naj se udeležijo tudi obnega zboru, ki bo v Ljudskem domu v prostorih »Ljubljane«.

VSEH SEDEM PESMI, ki se bodo pele pri katoliškem shodu, je dala Pevska zveza skupno natisniti. Ceno je nastavila na vso moč nizko, ker ne iščemo dobička, ampak samo toliko, da pokrijemo stroške za material. Delo je daroval P. Z. požrtvovaven član. Vse pesmi skupaj stanejo samo 6 K (1.50 Din). Pevci in zbori, pridno segajte po njih in jih naročajte pri Pevski zvezi v Ljudskem domu v Ljubljani. Saj so to skladbe, ki jih boste še velikokrat rabili. Zelo pripravne so tudi za društvene izlete, da ni treba celih kupov not s seboj vlačiti. Pesem »Povsod Boga!« ima itak že mednarodni značaj kot svetovna katoliška budnica. Prav tako bo postala pesem »Pojte hribi in doline!« nam in Hrvatoma svetilna molitev in hkrati himna na čast Jezusovemu Srcu.

Za V. kat. shod se lahko priglase zbori še do 10. vagusta. Do sedaj je priglašanih nad 1000 pevcev. Ne zamudite tisti, ki se še niste priglasili. Note naročite pri P. Z. v Ljubljani!

IZ NAŠIH OKROŽIJ

PEVSKO DRUŠTVO ROKODELSKIH POMOČNIKOV je s pomočjo svojih prijateljev- pevcev proslavilo 25 letnico škofovanja dr. Jegliča s tem, da je pri veličastni drami Calderonovih »Skrivnosti sv. maše« pelo z orkestrom oddelke dr. Kimovčeve »Staroslovenske maše«, uvedlo pa slavnost s posebno Premrlovo kantato in končalo z njegovim patetičnim zborom: »Jezus, premagavec groba«. Slavnost je uspela v čast agilnemu vodstvu (V. Tome) in požrtvovanih pevcev.

Ljubljansko okrožje. Slov. glasb. društvo »Ljubljana« je sodelovalo dne 1. julija v Zireh, kjer je pelo pri sv. maši pred cerkvijo, pri litanijah in popoldne na telova-

dišču 6 pesmi. — Dne 8. julija je pela »Ljubljana« na Brezovici pri Ljubljani, in sicer pri litanijah, po litanijah na odru v samostojnem koncertu. — Dne 15. julija je priredila »Ljubljana« izlet v Rog. Slatino in priredila dva koncerta; pop. vokalnega, katerega prvi del je obsegal slovenske, hrvaške, srbske — češke umetne pesmi, drugi pa narodne pesmi omenjenih narodov. — Večerni koncert je bil pa v prvem delu enak popoldanskemu, drugi del je bil pa instrumentalen. Petje je bilo izborno. »Ljubljana« je malokdaj tako lepo pela, žal, prazni dvorani. Srbski gostje se niso smeli na povelje slovenskih »kulturosocev« udeležiti koncertov. — Dne 22. ju-

lija je bil otvorjen in blagoslovljen »Kato-liški dom« v Cerkljah na Dolenjskem. »Ljubljana« je prevzela petje pri maši in litanijah in je pri popoldanski okrožni prireditvi zapela 8 pesmi, ki so učinkovale zelo navduševalno.

Spored koncerta ljublj. okrožja dne 5. avgusta pri Sveti Heleni. Sodelujoči zbori: Dolsko, Dev. Mar. v Polju, Ihan, Ljubljana, Smartno ob Savi, Vič. Spored koncerta je bil sledeč: K. Adamič: Ples Kralja Matjaža; Laharnar: Mladosti ni. (Meš. zbor iz Ihana. Pečovodja Iv. Kokalj.) Aljaž: Na nebu zvezde sevajo; Fleischman: V gorenjsko oziram se skalnato stran. (Meš. zbor »Skrjanček« Šmartno ob Savi. Pečovodja A. Bolta.) Kimovec: Zvonovi pritrkavajo; Bajuk: Djevojka je ružo brala. (Meš. zb. D. M. v Polju. Pečovodja Mihelčič.) G. Ipavec: Milada; Klemenčič: Oj poglejte ptičke. (Meš. zb. Dolsko. Pečovodja župnik Rihtaršič.) Aljaž: Slavček; Gerbič: Barkarola. (Meš. zb. Vič. Pečovodja p. F. Zajc.) Lajovic: Kiša; Foerster: Ljubica. (Meš. zb. »Ljubljana«. Pečovodja prof. M. Bajuk.) Gerbič: Lovska. Ženski zbor. Sattner: Veseli zbor. Moški zbor. Nedved: Nazaj v planinski raj. Meš. zbor. Premrl: V Korotan. Meš. zbor. (Združeni zbori. Pečovodja prof. M. Bajuk.

Leskovško okrožje je nastopilo prvič ob priliki otvoritve »Kat. doma« v Cerkljah pri Krški vasi dne 22. julija. Peli so zbori: Bučka, Cerklje, Čatež, Raka in »Ljubljana« iz Ljubljane. Vsi zbori so nastopili zelo dobro. Tudi na Dolenjskem »solnce gori gre.«

Školjeloško okrožje. Pevski zbor Reteče je sodeloval prav lepo pri blagoslovitvi družstvenega doma v Retečah dne 24. junija z 8 pesmicami.

PEVSKI KONCERT MOŠKEGA ZBORA V TRBOVLJAH, ki je pod Ličarjevim vodstvom prav dobro uspel, je imel sledeči spored: Volarič: Novinci. Sattner: Za dom med bojni grom. Vodopivec: Zabja svatba. Premrl: Orlovska budnica. Slovaška narodna: Pasol Janko. Križkovski: Utopljenka. Mayer: Tičica gozdna. Gerbič: Kozarček še. Dev: Flosarska. Koroška narodna: Oj te mlinar. Gerbič: Pa je travca zelenila. Lhotka: Skuhala sam večerico. (Slavonska narodna.) Volarič: Zvečer. Förster: Gorenjci. (Iz opere Gorenjski slavček.) Ipavec: Savska. Adamič: Vasovalec. Maček: Mlatiči.

KONCERT PEVSKEGA ZBORA SLOV. KAT. IZOB. DRUŠTVA V CELJU. Akcija »Pevske Zvezce« začenja obrodovati vidne uspehe. Koncert pevskega zbora kat. izobr. društva v Celju je pokazal vso ono resnost dela in tudi uspehe, ki so za prve nastope povsem častni in zadovoljivi. Celjski pevski zbor je nastopil na javnem koncertu z izbranim sporedom. Izvajal je skladbe raznih domačih skladateljev z nepričakovanim umevanjem in z dobrim, občuteno vznesenim izvajanjem. Zbor sicer ni tako številen, kot bi ga radi videli, ali videti je bilo, da v

zboru delujejo izvežbane moči. Posebno sopran in alt sta bila dobra in točna v predvajanju. Tenor ni zaostajal, priporočali bi mu pa več enotnosti. Tenorski solist razpolaga z lepim nežnim liričnim glasom. Basisti so bili premalo izraziti, a vendar dobri. Skupno proizvajanje je bilo na višku tega, kar zmorejo enakovrstni zbori. Pevski zbor je žel pri občinstvu zaslužen povalo, ki se je posebno izrazila v tem, da je moral pesmi ponavljati.

Pianistinja ga. dr. Rakunova je bila izborna tako v interpretaciji kot v tehniki. Škoda samo, da je bil klavir nekoliko razglašen. V drugič bi priporočali za take solistovske nastope prvovrsten instrument.

Dr. Schwabovo »Dobro jutro« je pač najbolj užgalo, ko je zbor ob izvrstnem spremljevanju pianiste ge. dr. Rakunove tako dobro pogodil občutej.

Priporočamo odboru, naj zbor še pomnoži in dovede do višine velikih zborov.

Končno moramo omeniti, da je pečovodja -g. Mihelčiča velika zasluga za tako uspel koncert; kajti on je duša zbora. Pod njegovo taktirko bo pomnoženi zbor kmalu izvajal težje in težke skladbe ter tako stopil v krog velikih in priznanih zborov.

Pevskemu zboru pa kličemo: na vztrajno in uspešno delo! —r.

IZ ŠT. JANSKE DOLINE. Tu v okrožju imamo precej dobre zборе: v Št. Rupertu, Št. Janžu in Mokronogu. Drugi zbori so po večini manjši in zajedno cerkveni. Ali morete tudi take sprejeti v P. Z.* Dolenjci so radi dobre volje, in bi radi peli, treba je samo zbuditi jih. Manjka povsod pečovodij. Če ni zmožnega duhovnika, je tu pa tam še morda organist, ki se bori za svoj obstanek, drugače pa ni nič. Zelo bi bilo dobro, če bi tudi tu v naši dolini ustanovili pevsko okrožje, da bi se vedeli kam zateči po navsvete in pomoč, ker Ljubljana je daleč.**

* Po pravilih je sprejet lahko vsak zbor, ki redno goji slov. pesem, torej nič ne de, če ob enem tudi v cerkvi poje. Op. ur.
** Je v teku. Primerjajte poročilo iz art. odseka v dana.nji številki! Op. ur.

IZ SEJE ART. ODSEKA. Za referenta mokronoškega okrožja je bil imenovan Janko Mevželj, kaplan v Št. Rupertu. Določene so bile nagrade doneskom 1.—4. številke. Ker uprava sedaj nima denarja na razpolago, jih bomo razposlali, kakor hitro se steče v blagajno kaj naročnine. — Zbore pozivamo, naj »Pevca« pridno naročajo in čitajo, agitirajo naj za naročnike tudi izven zbora. — »Pevčeva« pesmarica I. in II. del je še na razpolago. Vsak pevec naj bi si naročil pesmarici, ker s tem delo pečovodjem zelo olajša. I. zvezek bo kmalu pošel. — Vrnili smo vse one skladbe, ki smo jih dobili v konkurenčne svrhe, pa jih ne bomo porabili v »Pevcu«. Druge pridejo pa na vrsto v prihodnjih številkah »Pevca«.

GLASBENA POROČILA IZ INOZEMSTVA

V. Novak je zložil novo opero »Lucer-
no«, ki je v letošnjem maju v Pragi sijajno
uspela.

Slavni češki umetnik na gosli Fr. On-
dříček je tudi v Ameriki ustanovil goselsko
šolo. Pred kratkim je v New Yorku nasto-
pila njegova najbolj nadarjena učenka Ruta
Pierce Posselt, ki je stara — osem let.

Rusko pevsko šolo v Ameriki je usta-
novil Sergej Kljanskij, kjer so
ruski umetniki zadnja leta silno zasloveli.
Amerikanci jih visoko cenijo kot nedosežne
igravce in neprekosljive pevce. Kar je gotovo
zaslužno, saj tudi nam Ljubljčanom še
niso izginili iz spomina neprítrakovano veliki
uspehi ruskih pevcev, predvsem gospoda
Holodkova in ge. Poljakove.

Sijajne gosli so začeli izdelovati v Ame-
riki, ki se po ameriškanskih poročilih prav
nič ne razlikujejo od najslavnějšíh starih
kremonskih izdelkov. V Cremoni na Itali-
janskem so namreč v 16., 17. in 18. stol.
živeli najboljši izdelovalci gosli; najslav-
nejši so Amatiji, Guarneriji in Stradivariji,
katerih gosli so pred vojsko dosegale bajne
cene, celo do 100.000 kron in čez.

Aleksander Savin, hrvatski skladatelj,
je v New Yorku pri koncertu s svojo simfo-
nično skladbo¹ »Golgot« dosegel lepši
uspeh kot slavni nemški, italijanski in fran-
coski skladatelji, katerih dela so se pri istem
koncertu igrala.

¹ Simfonična skladba je pisana za or-
kester.

RAZNE VESTI

Ljubljanski konservatorij je končal šol-
sko leto z običajnimi javnimi nastopi svojih
gojencev. Kolikor smo se jih mogli udeležiti,
smo opazili jako velik napredek, bodisi v
petju (šola ravnatelja Hubada in ge. Wisting-
hausen), bodisi v instrumentalnih (slišali smo
z majhno izjemo samo učence igrati na klavir
[izborna šola Ravnikova]). Zelo napeto smo
poslušali — to pot prvič — skladbe gojencev
konservatorija, in sicer Brnobiča in Švi-
karšiča. Radi priznavamo, da je prof.
Michl dosegel v formalnem oziru prav lepe
uspehe; to bi za šolska dela kar zadostovalo,
pa je zlasti Brnobič pokazal tudi iskrenega
čuvstva. — Škoda, da se mora ta zavod ve-
nomer boriti z gmotnimi težavami. Vsaj kon-
servatorijski oddelek naj bi država vzela
»Glasbeni Matici« z ramen; sicer jo ta peza
utegne udušiti.

Pesem »Povsod Boga!«, ki se bo pela
pri kat. shodu, je po izviru francoska. Pojo
jo tisoči in tisoči zlasti v Lurdu. Ob evha-
rističnem kongresu pred enim letom jo je
v Rimu pela v cerkvi sv. Petra vsa v cerk-
vji zbrana večtisočglava množica (v cerkev
sv. Petra gre do 80.000 ljudi, vsi prebivalci
Ljubljane bi imeli v njej dovolj prostora!).
Pele so jo tudi neštete množice pri evha-
ristični procesiji. Slovensko besedilo je prire-
dil S. Sardenko, napev in harmonizacijo S.
Premrl. V stolnici so jo peli prvič koncem
maja, kesneje tudi drugod po ljubljanskih
cerkvah. — Pevski zbori naj se je hitro
na uče in jo pojo večkrat v cerkvi, da se
je čimprej vsi ljudje nauče.

Novi lavantinski škof v Mariboru dr.
Andrej Karlin je velik prijatelj dobre glas-
be. Kot skladatelj se sam ni udeleževal, pač
pa je bil že kot dijak dober pevec. Kot
ljubljanški stolni kanonik je po smrti preva-
ga urednika Gnezda več let s spretnim pe-
resom urejeval »Cerkveni glasbenik«; pa tu-
di še kot tržaški škof in pozneje kot nad-

škof temiširski se je zelo zavzemal za raz-
voj slovenske glasbe in se večkrat pohvalno
izražal zlasti nad velikim napredkom cerk-
kvene, bodisi produktivne, ustvarjajoče, to
so novejša skladbe, — bodisi reproduktivne
— proizvajanje sedanjega gibkega, rahlega
načina petja, ki razodeva tenek sluh pevo-
vodij. To živahno zavzemanje za glasbeni
napredek, ki vključuje tudi najnovejša sme-
ri, katerim se niti vsi ožji cerkvenoglasbeni
krogi ne morejo prilagoditi, priča o prožnem
duhu visokega vladika in mladostnem sre-
u, ki v čuvstvanju ni zaostalo, temveč je
njega srčna struna takoj zazvenela, da se je
je novejši, globlji glasbeni izraz samo rahlo
doteknil. Z njim je — po dosedanjem delo-
vanju sodimo — glasbi v njegovi škofiji
vstal razborit, plemenit pospeševatelj in za-
ščitnik.

Naša opera je bila kvantitativno — po
številu oper — zelo delavna; 19 so jih pe-
li; odkrili so na novo Foersterja z njegovim
»Gorenjskim slavčkom«, ki je opero vsaki-
krat napolnil. To je posebna zasluga seda-
njega vodstva. Upamo, da bo dalo preizkusiti
ali vsaj temeljito preiskati še ostale, v na-
šem listu že navedene starejše opere. —
Kvalitativno — po dobroti podajanja — se
bo s sedanjim materialom — pevci, orke-
strom in zborom mogla še mnogo dvigniti,
če prav vsi z vso odločnostjo poprimajo.
Dobra opera bo dajala poguma in pogona
tudi skladateljem, da bomo tudi po skladbah
imeli slovensko opero.

Mitutin pl. Farkaš, znan po svojih
skladbah oz. prireditvah za tamburaše, je
umrl 18. aprila v Zagrebu. Bil je glavni po-
speševatelj tamburanja, ki ga je vsaj poiz-
kušal približati umetnostnim ciljem.

Starosta slovenskih skladateljev A.
Foersterja je »Gl. Matica« počastila pri
svojem koncertu v Novem mestu s tem, da
je zapela njegovo izborno, duhovito skladbo

»Ljubico« in mu poklonila — 87 letnemu, pa še vedno duševno kar moči čilemu mojstru¹ lovorov venec — ob velikanskem navdušenju občinstva.

Skladateljem. S. H. P. D. (Savez hrv. pev. društev) je razpisal natečaj za osem moških zborov. Nagrada za posamezni zbor je 5000 kron. Skladbe so lahke ali samo za zbor, ali za zbor s spremljanjem, ne smejo pa imeti samospenov. Pošiljajo naj se Jos. Vidaliju v Zagreb, Petrinjska ul. 50. Zadnji rok 1. september.

Pevski zbor ljublj. učiteljskega je napravil v juliju pevsko potovanje po Bosni, Hercegovini in Dalmaciji. Mladostni zbor je pod Adamičevim vodstvom povsod izvrstno pel; ljubljanski koncert je bil vsega upoštevanja vreden, marsikaj je pel vzorno.

Premoženje najslavnejšega tenorista sedanjosti, lani umrlega opernega pevcu Italijana Carusa cenijo ameriški listi na 50 milijonov lir, torej domala eno milijardo naših kron. Samo njegove umetniške zbirke so vredne krog 40 tisoč funtov sterlingov, to je danes nad 60 milijonov naših kron.

¹ Prim. v zadnji številki »Pevca«, kar smo pisali o njegovi novi operi.

Vse to si je zaslužil s svojim prečudno lepim glasom. Ko je pel n. pr. na Dunaju v dvorni operi, so se ljudje nastavljali že prejšnji večer na ulici pred blagajno in čakali vso noč, da se je drugo dopoldne ob devetih odprla blagajna, kjer so si kupili vstopnice. Veliko postopačev si je tiste dni z nakupom in prodajo vstopnic zaslužilo toliko, da so tedne in mesece od tega živeli. Kdor je imel vstopnico, jo je skoro za vsako ceno lahko prodal. To je bilo na Dunaju, kaj še le v Ameriki pri dolarskih mogotcih. Tam je en večer »zaslužil« po več tisoč dolarjev.

RISTO SAVIN, najbolj znan po svoji operi »Lepi Vidi«, je zložil tudi balet »Čajno punčko«. Nekaj delov je z uspehom izvajal dr. Čerin pri koncertu v novembru. Savin zdaj instrumentira svojo novo opero »Gospodovski senec«.

KR. KONSERVATORIJ V ZAGREBU se je z naredbo pokrajinskega namestnika z dnem 18. oktobra l. 1922. pretvoril v kr. glasbeno akademijo. Vodi jo senat z rektorjem na čelu, upravni ravnatelj je Fr. Dugan, za prvega rektorja je bil izvoljen J. Tkalčić.

ZA DOBRO VOLJO.

JECLJAVCA. Pozavnist Koren ni poznal večje zabave, kakor če se mu je posrečilo ljudi drugega na drugega nahujskati.

»Pazite se našega flavtista,«¹ je svetoval novemu klarinatistu? Č., ki se je pravkar predstavil Ima namreč grdo navado, da se iz vsake stvari norca dela. Če ta zapazi, da malo jecljate...«

Takoj nato je tekel k flavtistu, ki je tudi jecljal:

»Ti, ne daj se novemu klarinetistu zafrkovati, ta človek vsakogar oponaša...«

V sobi za vaje sta se sešla. Brez vsake zle misli je stopil novi klarinetist tudi k flavtistu:

»Č-č-č-č-č-č-č-č m-m-m-m-mi j-j-j-j-j-j-j-j.

Temu je pa že zavrelo, da je postal kot kuhan rak:

»Č-č-č-č-č-č-č-č m-m-m-m-m-m-me ho-ho-hočete z-z-z-z-z-z-za-f-f-f-f-f-frkavati...«

Aha-ha, v-v-v-v-vi ste ti-ti-ti-ti-sti g-g-g-g-gospod?«

»T-t-t-t-taka š-š-š-š-šema!«

»T-t-t-t-tak te-te-te-tepec!«

Jecljavca sta kesneje postala najboljša prijatelja. Toda pozavnista Korena jima dolgo časa ni smel nihče omeniti.

¹ Flavtist je godbenik, ki piska na flavto, t. j. piščalko, ki jo drži pred ustni prepek in od strani vanjo piha. ² Klarinetist igra na klarinet.

Iz urednikove listnice.

F. S. v Z. »V naši župnijah nameravamo kupiti nove zvonove in sicer jeklene, ker za bronaste nimamo denarja. Imamo pa še težek star zvon, ki ima sicer močen glas, posebno lepega pa ne. Tega bi prodali, z izkupičkom pa nove plačali.« — Odgovor: Samo tega nikar! Ker je stari zvon, kakor pišete, nad štiristo let star, je za naše kraje ne navadna redkost. Veseli bodite in ponosni, da ga imate. Sicer je pa tako, da bi vam niti škofija, niti vlada ne dovolila takega

zvana uničiti. Še če bi se sam ubil, bi ga morali izročiti muzeju. Naročite zraven dva primerna nova zvonova, čeprav sta jeklena, dasi gre seveda prednost bronu. — Uredništvo »Pevca« vam, če mu sporočite glas starega zvana, rade volje pošlje nekaj različnih sestav za novo zvonilo. — Da ohranite stari zvon, je tudi za novo zvonilo dobro, zakaj jekleno zvonilo se bolj polno sliši, če je kak bronast zvon vmes; pri bronastih zvonovih namreč glas precej dlje doni kot pri jeklenih, tako da bronasti zvonovi praznote med udarci jeklenih zvonov s svojim donenjem izpolnjujejo in vežejo.